

L. Polman

'Niet de ernst van het menselijk leed, maar de hoeveelheid media-aandacht ervoor bepaalt hoeveel hulpgeld er komt,' zei een vriendin die onlangs als hulpverleenster naar Darfur in Sudan afreisde. Het gaat in Darfur om overleven, voor de internationale hulporganisaties net zo goed als voor de Darfurianen.

Daar is geld voor nodig en dus is de strijd om aandacht losgebarsten. Als de fondsenwerving mee gaat zitten, gaat het straks in Darfur immers om de verdeling van honderden miljoenen donoreuro's.

Doorslaggevend voor de vraag of het leed in Darfur 'veel' of 'heel veel' media-aandacht (en fondsen) zal krijgen, is of wat daar gebeurt het label 'genocide' gaat krijgen. Het internationaal recht definiëert genocide als 'daden gepleegd met de intentie geheel of gedeeltelijk, nationale, etnische, raciale of religieuze groepen te vernietigen'.

Het stempel maakt nogal uit. Als we de gebeurtenissen in Darfur genocide noemen, zijn we, als ondertekenaars van de *UN-Convention on Prevention and Punishment of the Crime of Genocide*, verplicht om de cavalerie eropaf te sturen. En omdat de VN daar de blauwhelmen noch het materieel voor heeft of mag verwachten te krijgen, zullen u, dames en heren van Jan de Wit, en uw collega's uit andere NAVO-landen, dus de pineut zijn.

Voor de jongens en meisjes van de hulporganisaties staat het als een paal boven water. Het is genocide en niks minder waar de internationale gemeenschap in Darfur werkloos naar staat te kijken en als we niet nú met

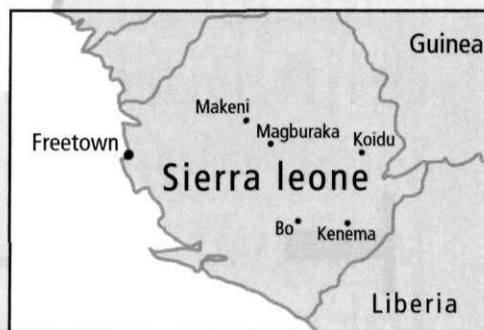
miljoenen euro's op de proppen komen, zijn vóór de kerst al een miljoen Darfurianen dood en Rwanda hebben we ook al op ons geweten, dus *wir haben es nicht gewusst* is er straks niet bij.

Helemaal aan het andere einde van het verbale geweldsspectrum staat, het zal u niet verbazen, de Sudanese overheid. Die is nog nèt bereid toe te geven dat er in Darfur sprake is van 'een probleem'.

Tussen de 'genocide' van de hulporganisaties en het 'probleem' van de Sudanese regering zien we behoedzaam de wereldleiders laveren. Het 'G-woord' wordt paraat gehouden, maar is tot op heden niet afgevuurd.

De Verenigde Staten hebben in de strijd, zoals altijd, het ruimste arsenaal. President Bush begon een paar weken geleden met het nikserige: 'De nood in Darfur is desperaat'. Maar ziet, binnen een paar weken ging het in de Amerikaanse Senaat al over 'etnische schoonmaak'!

Sudan-watchers weten waar de Amerikaanse aanvalsbereidheid vandaan komt: de VS heeft zijn oliebelangen in Sudan veilig weten te stellen en kritiek op de Sudanese overheid kan nu minder kwaad. Diezelfde oliebelangen zijn er oorzaak van dat de Verenigde Naties zich dezer dagen juist gedwon-

gen zagen om het stoere etiket 'ergste humanitaire crisis op aarde' voor Darfur, te vervangen door een lullig plakkertje: 'Dit is een tragische humanitaire situatie,' piepte Kofi Annan bij zijn bezoek aan een Darfuriaans vluchtelingenkamp begin juli. Méér mocht hij er van lidstaten die nog in onderhandeling zijn over olie uit Sudan, niet van maken.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Colin Powell, die met Kofi Annan mee was naar het kamp, kon schitteren als morele held. In een vliegtuig vol meetoerende journalisten, gooide Powell triomfantelijk op tafel dat de Amerikaanse regering inmiddels juridische experts heeft losgelaten op de vraag of de toestand in Darfur zo langzamerhand misschien als 'g' gezien moet worden.

'Wij zien indicaties en elementen die ons zouden kunnen bewegen naar een genocidale conclusie,' sprak hij omtrekkend, maar niet mis te verstaan.

Kofi Annan keek intussen stuurs uit het raampje naar de platgebrande dorpjes in het Sudanese landschap beneden hem.

Wij journalisten tonen ons inzake Darfur ook op ons wakkerst. Wij vinden over het algemeen dat het genocide is, maar weten dat je met alleen

maar genocide tegenwoordig je zappende kijkers niet meer bij de les houdt. We hebben al zo vaak gehoord dat iets genocide was. In Zuid-Afrika werden ministers beschuldigd van genocide toen de gratis verstrekking van aidsremmers niet snel genoeg van start ging, en in Nederland werd de ruiming van pluimvee dat aan de pip leed ook al genocide genoemd.

In de kwestie Darfur spreken journalisten voor de duidelijkheid dus van 'een genocide van Rwandese proporties'. CNN, de koning van de media-genieke semantiek, overtrof ons allen. Die had het onlangs over 'de dodelijke genocide'.

Het liefste klappertjespistooltje dat ik in de woordenstrijd van afgelopen weken hoorde afvuren lag in de knuistjes van een VN-medewerkster die zei: 'Beide partijen zijn bezig de oorlog te winnen en daarbij is het welzijn van burgers geen prioriteit'. Hardste kanonschot kwam van de VN-onder-secretaris-generaal van Humanitaire Zaken, Jan Egelund, die de kalasjnikovs van de Janjaweed-roversbendes in Darfur 'de atoombommen van onze tijd' noemde.

En de diepste verzuchting kwam van de vriendin die naar Darfur afreisde en na anderhalve week mailde: 'Ik ben nu al aan vakantie toe'.

BERICHT UIT AFRIKA